W dniu 12 kwietnia 2021 roku Komisja Rewizyjna Rady Miejskiej w Świętochłowicach zajmowała się wnioskami pokontrolnymi Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, które dotyczą okresu od 1 stycznia 2016 do 8 września 2020 r., obejmującego zatem prawie 3 lata poprzedniej kadencji oraz niespełna 2 lata obecnej.

Wnioski prezentowane poniżej dotyczą dwóch kategorii:

- finansowo-formalnej (wnioski: 1 – 8),
- kadrowej (wnioski: 9 – 11).

Wnioski finansowo-formalne, często dotyczą konsekwencji, których źródłem są decyzje zapadające za poprzedniego zarządu miasta, a których konsekwencje ponoszą już obecne władze. Właśnie takimi uwagami są te dotyczące: ugody mediacyjnej związanej z remontem siedziby Powiatowego Urzędu Pracy, procesu sądowego związanego ze sporem z wykonawcą remediacji stawu Kalina, czy kwestii związanych z utratą płynności finansowej.

Cały dokument zamieszczamy **TUTAJ**. Mając na względzie mocno specjalistyczną materię tam poruszaną, publikujemy skrócony opis wyjaśnień, które mam nadzieję, pozwolą każdemu mieszkańcowi zrozumieć źródło uwag wskazanych przez RIO, a tym samym samodzielnie wyciągnąć wnioski, co do istoty sprawy.

Opis wyjaśnień dotyczących wniosków pokontrolnych Regionalnej Izby Obrachunkowej za okres od 1 stycznia 2016 r. do 8 września 2020 r.

Wniosek 1:

W opinii Władz Miasta Świętochłowice źródłem wskazanych nieprawidłowości jest nie tyle ugoda mediacyjna zawarta 29 października 2019 r. z Przedsiębiorstwem Remontowo-Budowlanym „Budorem", ale wcześniejsze odstąpienia od umowy z tym podmiotem, które doprowadziły do konfliktu, kar umownych i wzajemnych roszczeń. Faktem jest, że remont siedziby Powiatowego Urzędu Pracy został wykonany i na tej podstawie wykonawca miał prawo domagać się zapłaty. Kwestią sporną była oczywiście jej wysokość, wynikająca między innymi z przekroczenia terminów. Ugoda mediacyjna pozwoliła na spłatę zobowiązań przez Miasto Świętochłowice, rozwiązując tym samym konflikt i zapobiegając naliczaniu kolejnych kar. Miasto odzyskało również wizerunek, który poważnie ucierpiał przez konflikt z wykonawcą.

Wniosek 2:

Uwagi Regionalnej Izby Obrachunkowej dotyczą faktu, iż Miasto Świętochłowice nie może zawierać umów i zaciągać zobowiązań z datą wykraczającą poza rok budżetowy, w którym dana umowa jest realizowana bez posiadania wskazanego źródła finansowania. Pragniemy zaznaczyć, że zwyczaj zawierania umów i zaciągania zobowiązań przed rozpoczęciem roku budżetowego, którego umowa dotyczyła, był praktykowany od lat i do tej pory nikt nie tego nie kwestionował. Kwestią sporną jest tutaj, na ile te umowy były niezbędne do funkcjonowania miasta. Źródłem problemu w tamtym czasie

była dramatyczna sytuacja finansowa, która powstała pod koniec poprzedniej kadencji, a której jednym ze skutków było opóźnienie dotyczące uchwalenia budżetu na rok 2019 i WPF (Wieloletniej Prognozy Finansowej). Bez tych dokumentów wspomniane umowy nie powinny być zawierane. Oczywiście, stosując się do zaleceń RIO Miasto Świętochłowice będzie zawierać umowy zgodnie z trybem wskazanym we wniosku z kontroli, tym bardziej że obecna sytuacja finansowa nie stwarza problemów z przygotowaniem i uchwaleniem budżetów miasta na kolejne lata.

Wniosek 3:

Wskazane przez RIO nieprawidłowości dotyczą braku utworzenia konta księgowego z kwotami rezerw dla umów, zawieranych w latach 2014-2019 i dotyczących sporów sądowych. Źródłem problemu jest spór sądowy z wykonawcą remediacji stawu Kalina z 2014 roku oraz umowy dotyczące procesowej obsługi prawnej tej sprawy. Fakt, że problem ciągnie się od 2014 roku, pokazuje jak bardzo przedmiot sprawy jest skomplikowany. Na ten moment spór z wykonawcą, mimo prowadzonych mediacji jest nadal niemożliwy do precyzyjnego określenia, więc gmina nie widzi powodu, aby jakimikolwiek kwotami obciążać obecny budżet. Oczywiście, zawsze gdy tylko zaistnieje możliwość oszacowania tych kwot - będą one uwzględniane w stosownych księgach rachunkowych.

Wniosek 4:

RIO wnioskując o wzmocnienie nadzoru nad naczelnikami wydziałów merytorycznych Urzędu Miejskiego w Świętochłowicach, w zakresie terminowego przekazywania dokumentów powodujących powstanie zobowiązań do Wydziału Finansowego, odnosi się do umów zawieranych od 2014 do 2020 roku. Nieterminowe przekazywanie tych dokumentów może powodować niewykazanie części kwot w zestawieniach dotyczących zobowiązań. Oczywiście nadzór, zgodnie z zaleceniami, został wzmocniony, aby uniknąć takich sytuacji w przyszłości.

Wniosek 5:

Urząd Miejski w Świętochłowicach, zgodnie z wnioskiem z kontroli rozpoczął prowadzenie w księgach rachunkowych ewidencji do konta dotyczących zaangażowania wydatków na przyszłe lata. Nieprawidłowości wskazane przez RIO dotyczą lat 2018-2020. Wcześniej (od 2015 roku), Urząd Miejski również nie prowadził takiej ewidencji i do tej pory żadna kontrola nie wskazała na błędy w tym zakresie. Nie mniej jednak zalecane we wniosku konto o numerze 999 – zaangażowanie wydatków budżetowych przyszłych lat zostanie utworzone.

Wniosek 6:

Zobowiązania z tytułu odroczenia terminu zapłaty rekompensat za zagospodarowanie odpadów komunalnych nie zostały powielone jedynie w części D sprawozdania o zobowiązaniach w informacji

uzupełniającej. Sytuacja dotyczy II kwartału 2020 roku, kiedy rozpoczęła się pandemia związana z wirusem COVID. Pierwszym skutkiem dla budżetu miasta był drastyczny spadek wpływów z tytułu podatków. Na tej podstawie zawarta została umowa z Miejskim Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej w Świętochłowicach, dotycząca przedłużenia terminu wspomnianych płatności. Na ten moment wszystkie płatności względem spółki są regulowane na bieżąco. Oczywiście, nadzór w tym zakresie zostanie zwiększony, a zobowiązania, jeżeli wystąpią będą wykazywane zgodnie z wytycznymi.

Wniosek 7:

Temat płynności finansowej, o której jest tutaj mowa, jest kluczowy dla normalnego funkcjonowania miasta. Nie mniej jednak, źródeł wskazanych nieprawidłowości należy doszukiwać się nie tyle w latach 2019-2020, ale w roku 2018, a nawet latach wcześniejszych. Płynność finansową miasto utraciło w momencie, kiedy przestało na bieżąco płacić składki ZUS i dotacje do części placówek oświatowych, czyli jeszcze przed rokiem 2017. Kumulacja problemów związanych z brakiem środków, nastąpiła w 2018 roku, kiedy zaległe płatności przekroczyły kwotę 30 mln zł (zaległości dotyczyły składek ZUS, składek na rzecz Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, dotacji do niepublicznych jednostek oświatowych oraz bieżących faktur za produkty i usługi zlecane przedsiębiorcom). Od tego momentu nastąpił duży postęp w uporządkowaniu sytuacji finansowej, a zobowiązania są regulowane na bieżąco lub sukcesywnie, zgodnie z zawieranymi umowami. Miasto Świętochłowice utrzymuje płynność finansową pozwalającą na regulowanie wspomnianych należności, czego dowodem jest znaczny spadek ich wysokości na dzień dzisiejszy, a który postępuje mimo utrudnionej sytuacji zewnętrznej związanej z COVIDEM.

Wniosek 8:

Dotacje dla niepublicznych szkół i przedszkoli niewątpliwie powinny być przekazywane podmiotom na bieżąco. Powinny również być ujęte w budżecie Urzędu, choć do roku 2020 dotacje były ulokowane w budżecie Miejskim Zarządem Oświaty w Świętochłowicach. Problem z bieżącym regulowaniem tych płatności pojawił się w 2017 roku. W 2018 roku zaległość ta przekraczała już kwotę 1,5 mln zł. Na podstawie zawartej ugody w 2019 roku, wszystkie zaległości z tytułu dotacji dla Salezjańskiego Zespołu Szkół Publicznych „Don Bosko" zostały uregulowane. Pewne opóźnienia pojawiły się co prawda także w 2019 r., ale zostały one uregulowane do końca 2019 roku wraz z należnymi odsetkami, na co zwraca uwagę Izba. Zgodnie z wnioskami RIO, na dzień dzisiejszy, plan finansowy i wydatkowanie środków dla niepublicznych szkół i przedszkoli następuje z Urzędu Miejskiego w wyznaczonych terminach, bez jakichkolwiek opóźnień

Wniosek 9:

W strukturze Urzędu Miejskiego, powinno być obsadzone stanowisko Sekretarza Miasta i Prezydent ma tego świadomość. Nabór na to stanowisko ogłaszany był wielokrotnie, jednak do tej pory za każdym

razem był unieważniany z powodu braku zgłoszeń kandydatów spełniających wymagane kryteria lub z powodu rezygnacji kandydatów w toku rekrutacji. Obecnie trwa nabór, w którym dwóch kandydatów spełnia wymagane kryteria, w wyniku czego zostali zaproszeni do etapu rozmów indywidualnych. Prezydent stawia przed kandydatem określone wymagania, aby nie dopuścić do sytuacji, która wydarzyła się w poprzedniej kadencji – sekretarz miasta z tego okresu jest ścigany listem gończym za swoją działalność związaną właśnie z pracą w Urzędzie Miejskim.

Wniosek 10 i 11:

Powyższe wnioski dotyczą spraw kadrowych, czyli tematu obliczania wymiaru urlopu wypoczynkowego i ewidencji czasu pracy. Powodem nieprawidłowego obliczenia ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop dla pani Soni Kwaśny, było pominięcie przy ustalaniu okresu pracy 8 lat z tytułu ukończenia szkoły wyższej._Wymiar pracy został przeliczony ponownie, a stosowne rozliczenia zostały uregulowane 24 lutego 2021 r. Nadzór nad pracownikami Urzędu Miejskiego w zakresie prowadzenia ewidencji czasu pracy został wzmocniony i sprawowany jest przez nowego Naczelnika. Zastrzeżenia Regionalnej Izby Obrachunkowej dotyczą okresu, kiedy Naczelnikiem Wydziału Organizacyjnego była inna osoba i właśnie wtedy wystąpiło wiele nieprawidłowości, w tym te wykazane w protokole. Co ciekawe i warto to wspomnieć, osoba ta była blisko powiązana ze stowarzyszeniem Ruch Ślązaków.